

Start gebiedsgerichte aanpak Winterswijk

12 november 2021

Samenwerken aan Toekomstperspectief & uitvoeringsagenda

In het buitengebied van Winterswijk komen veel opgaven samen en spelen veel vraagstukken bij de betrokkenen in het gebied. Het Winterswijks Cultuur Landschap (WCL) heeft een oproep gedaan voor een integrale gebiedsgerichte aanpak. Op basis daarvan is op verzoek van de Provincie Gelderland, het Waterschap Rijn en IJssel en de gemeente Winterswijk een pré-verkenning uitgevoerd met als resultaat de volgende aanbevelingen en uitgangspunten voor een integrale gebiedsaanpak.

Ontwikkel samen met alle betrokkenen:

- *een lange termijn narratief voor het Nationaal Landschap Winterswijk. Dit geeft een gedragen beeld en houvast om te kunnen zien en te bepalen hoe projecten bijdragen aan een grotere gedeelde ambitie;*
- *een uitvoeringsagenda voor dit gebied waarin de maatregelen op thema's zijn uitgewerkt;*
- *een dusdanige werkwijze om de samenwerking tussen de partijen concreet te maken die nodig is om tot het narratief en de uitvoeringsagenda te komen. "*

De basis voor de aanpak is "*een wederzijds expliciet gedeeld commitment en eigenaarschap van **alle** betrokken op de aanpak*".

Narratief van het gebied

- We starten dit samenwerkingsproces met het ophalen van verhalen met en bij partijen uit het gebied (het narratief). Deze verhalen geven inzicht in de vraagstukken en dilemma's waar zij zelf tegenaanlopen en de kansen die zij zien voor een gezamenlijke duurzame toekomst.
- Vanuit deze inzichten en belevingen van partijen zoeken we naar gebiedsgerichte acties en aanpakken die tot een gezamenlijk toekomstperspectief voor het gebied leiden.
- De opgaven voor het gebied zijn bekend maar worden niet in samenhang vanuit het gebied benaderd. Dit gebiedsproces zal een gedeeld inzicht opleveren in de gebiedsgerichte samenhang tussen de verschillende opgaven, kansrijke acties om stappen verder te komen, dilemma's die een langere aanpak nodig hebben en de samenwerking die daarbij op korte en lange termijn nodig is.

Complexe samenhang van opgaven in het gebied

Opgaven uit de pré-verkenning

Tekst uit de pré-verkenning:

‘Er moet heel veel in de Achterhoek en dus ook in en om Winterswijk. Droogte is een onomstreden vraagstuk maar er speelt ook de problematiek van stikstof, de ruimtelijke impact van de energietransitie, de veranderingen in de agrarische sector, de uitbreiding van het aantal woningen en bedrijventerreinen en de kwetsbaarheid van vier Natura 2000 gebieden. Deze cumulatie van ruimtelijke vraagstukken zijn niet uniek voor de Achterhoek, ze spelen in heel Nederland. Maar de combinatie van deze vraagstukken spelen wel in versterkte mate in de Achterhoek en zeker in het Nationaal Landschap Winterswijk. Iedereen herkent en erkent in de gesprekken de ingewikkelde combinatie van deze vraagstukken. Over een mogelijke aanpak en oplossingen wordt verschillend gedacht.’

Essentie van de samenwerking: *‘Bouwen aan vertrouwen en zekerheden’*

Uitgangspunten van het gebiedsproces:

- Ruimte bieden aan het gebied (niet de norm staat centraal, maar de kwaliteit van het gebied als geheel)
- Proces voor, door en met de betrokkenen in het gebied (het gebied krijgt ruimte en neemt verantwoordelijkheid en de omgeving geeft ruimte, duidt wat wenselijk is en scheidt de voorwaarden)
- Betrek tijdig de relevante partijen waar nodig op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Zoek samen de ruimte in regelgeving.
- Voldoende zeggingskracht van de aangesloten organisaties (overheden en WCL)

Resultaten van de samenwerking:

1. Gedragen toekomstperspectief
2. Uitvoeringsagenda
  - a. Korte termijn => eerste acties in zicht jan. 2022
  - b. Langere termijn acties & gebiedsgerichte programma's
3. Duurzaam samenwerkingsproces

Betrokken sectoren: agrariërs, recreatieondernemers, ondernemers buitengebied, landgoedeigenaren, natuurbeheerders en buurtschappen.

Procesorganisatie

Kernteam: procesverantwoordelijk

- Vertegenwoordigers namens WCL, gemeente Winterswijk, provincie Gelderland, Waterschap Rijn & IJssel.
- Komt 2-wekelijks bijeen, en neemt de voorbereiding op zich van het grotere gebiedsteam overleg, gebiedsateliers.
- Organiseert de verbinding met collega's en processen in de eigen organisaties.
- Pakt de uitwerking van doorbraken en maatregelen vanuit gebiedsteam op.

Gebiedsteam: agenderend

- Gebiedsvertegenwoordiging van agrariërs, recreatieondernemers, ondernemers buitengebied, landgoedeigenaren, natuurbeheerders en buurtschappen.
- Iedere 4 weken komt het gebiedsteam in deze brede samenstelling bijeen. Tijdens deze overleggen bespreken we de inhoudelijke voortgang en mogelijke doorbraken om verder te verkennen, het gebiedsproces en de -ateliers. Dit gebiedsteam is het belangrijkste klankbord bij het opstellen van het gebiedsnarratief en zet haar netwerken in om haar achterban in het gebied zo goed mogelijk te bereiken en te betrekken.

Onafhankelijk procesmanager & procesteam

Opbouw gebiedsgerichte aanpak

Ophalen

narratief opbouwen vanuit lokale spelers => vanuit het gebied (de verhalen over "het Nu") input ophalen voor een Toekomstperspectief

- gebiedsgesprekken => interviews met betrokkenen uit het gebied
- 1^e gebiedsateliers => werkateliers per deelgebied

Analyse & actie

opbrengt van verhalen uit het gebied 'koppelen' met de gebiedsopgaven

- mogelijkheden en belemmeringen in zicht krijgen => inventarisatie lopende programma's, beleid en regelgeving
- afstemming met landelijke en regionale programma's
- doorpakken waar mogelijk, doorbraken organiseren waar nodig, dilemma's benoemen & innovaties bevorderen
- 2^e gebiedsatelier: het Toekomstperspectief

Opbouw gebiedsaanpak

- uitvoeringsagenda & lange termijn samenwerking
- ⁷ • 3^e gebiedsatelier: het Hoe

OVER
MORGEN

Doorlopende afstemming in gebiedsteam & kernteam

Bestuurlijke betrokkenheid organiseren; lokaal, regionaal & landelijk

in beeld brengen van KANSEN EN SPANNINGEN

- Welke gebiedsvraagstukken zien we en welke kansen en dilemma's zien we daarbij? Welke opgaven botsen met elkaar?
- Waar zien we doorbraken?

Zoektocht naar de veerkracht vanuit het gebied:

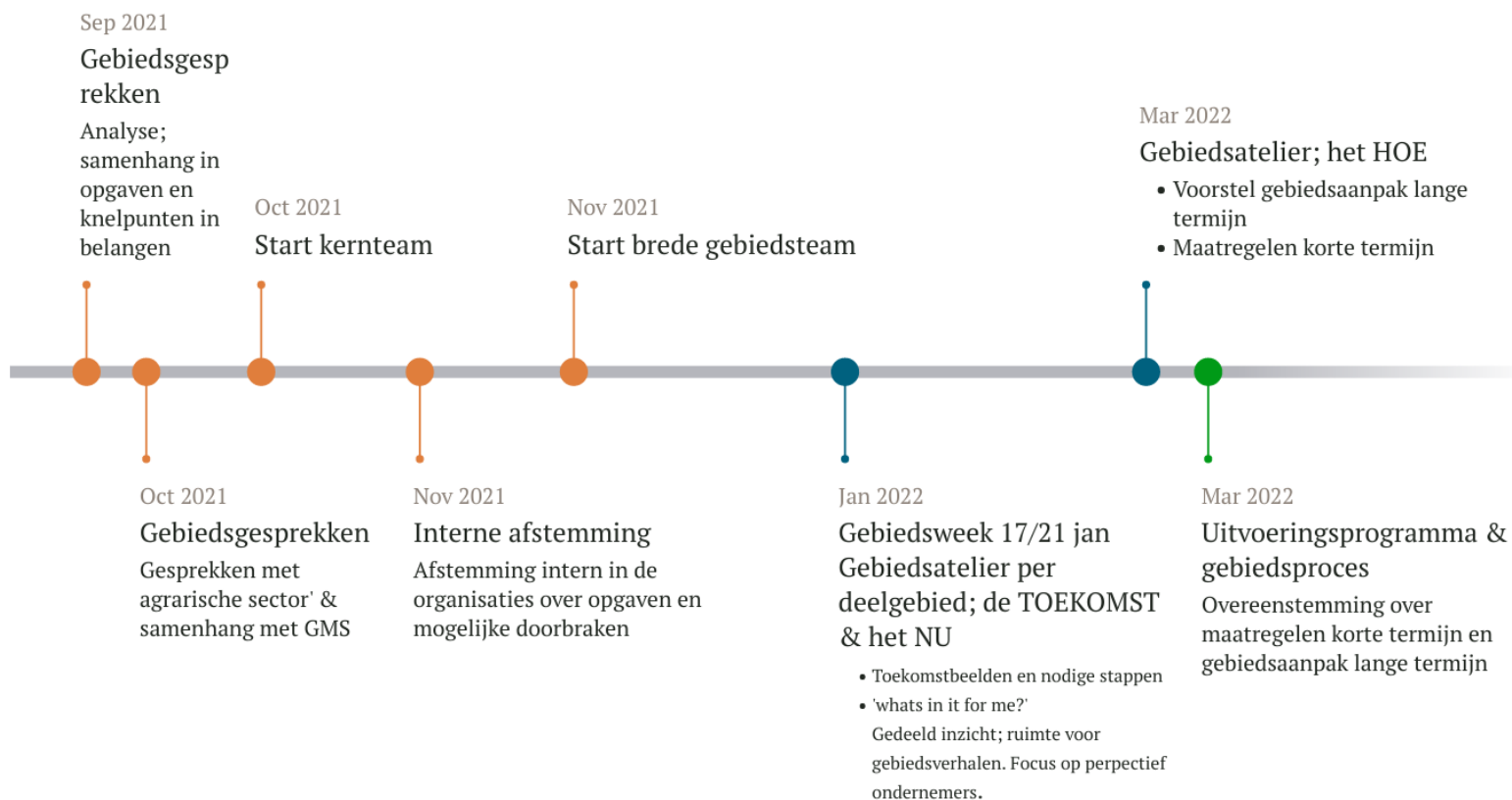
- op samenwerking tussen partijen op de opgaven (bestaand en nieuw te organiseren)
- om doorbraken in de verschillende opgaven te inventariseren & realiseren

Werkmodel om verhalen & vraagstukken uit gebied te koppelen aan gebiedsopgaven (work in progress)

Planning

Benodigde inzet overheden

Inzet van de overheidsvertegenwoordigers in het kernteam:

- Procesorganisatie:
  - deelname en mede voorbereiden van bijeenkomsten: kernteam, gebiedsteam, gebiedsateliers
- Ophalen:
  - afstemming organiseren met en inzicht ophalen uit de eigen organisatie over actuele thema's en lopende programma's en projecten relevant voor deze gebiedsgerichte aanpak
- Analyse & actie:
  - mogelijke doorbraken in het gebied,
  - verbinding leggen met interne collega's,
  - vanuit kernteam meeschrijven aan Toekomstperspectief
- Opbouw gebiedsaanpak:
  - vanuit kernteam meeschrijven aan Uitvoeringsagenda
- Organiseren bestuurlijke afstemming, betrokkenheid en besluitvorming

over
morgen
begint
nu.

OVER
MORGEN